

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . 40 Leu
Egy hóra . . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyíltér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molnár Emil
a
SZÉKELYHIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

A sepsiszentgyörgyi kiállítás.

— Kiküldött munkatársunktól. —

Az Erdélyi Gazdasági Egylet és az Erdélyi Múzeum Egylet közös rendezésében aug. 26-30-ig terjedő öt napon át zajlott le a második sepsiszentgyörgyi kiállítás. Négy év óta, mely időszak az első kiállítás óta telt el, még jobban megnehezédtek a gazdasági viszonyok, mostohábbak lettek a magárahagyottan tengődő székely nép életviszonyai. Rendkívül fontos volt tehát a kiállítás megrendezése, amely dokumentálja életerőnket, bemutassa a látogatóknak élni-akarásunkat.

Minden kiállítás után, a sepsiszentgyörgyi, kézdivásárhelyi és most újból a sepsiszentgyörgyi megtekintése után az az embernek a benyomása, hogy túlságosan gazdagok és egyben mégis nagyon szegények vagyunk. A kiállított tárgyak ötletessége, izléses, szép volta, használhatósága, kétségtelen bizonyítékát adják életrealitásunknak, de egyben szegények is vagyunk nagyon, mert nincs ki megvásárolja ezt a sok kiállított kincset.

A kiállítást, melynek előkészületei hónapok óta folynak, lázas érdeklődés előzte meg s bár a kiállított anyag gazdagsága nem haladta meg a négy év előtti, mégis elég sikerültnek mondható a kiállítás a résztvevők száma szerint is.

A megnyitás.

A kiállítás megnyitása szombaton 1/2 10 órakor történt s a vendégeket a szentgyörgyirendezőbizottság nevében Szentkeresztly Béla báró üdvözlölte, mire Szász István, E.G.E. alelnök válaszolt, méltatva a kiállítás jelentőségét.

A különböző csoportokban.

Az első nap volt az állatkiállítás, melyre a környék gazdag anyaggal vonult fel. Állatcsoportonként a rendezőség sok értékes díjat osztott ki.

A kiállítás többi része a Mikó-kollégium hatalmas épületében és udvarán nyert elhelyezést. Az udvaron kerülnek bemutatásra a kiállított baromfiak, házinyulak, galambok.

A baromfi kiállítás keretében a legkülönfélébb fajtákat láthatjuk, bár a kiállításnak ez a része kissé szegényes volt.

Legtöbb látogatóst Felix Nord, Hosszufalu, 2 drb. Rhessus majma vonza, melyek mókájukkal állandó derűtséget keltenek a közönségben. Sok a látogatója az ugyancsak általa kiállított hullámos papagályoknak is. A majmok ára 4000 Leu, a papagályoké páranként 350 Leu. Gazda azonban nem akad.

Gyönyörű példányok a kiállított 2 drb. angora nyul, majd a legkülönfélébb galambfajták következnek: *bukó, Gimpel, fekete rezgő, Elbinger, bluette* stb. Gyönyörűen fejlettek a kiállított *Rhode Island, plymuth, Leghorn* tyukok és kakasok. A 600 leus pekingi kacsáknak még bámulója is alig van, nemhogy vásárlójuk legyen. Kedves állatok Lurtz

Samuelné szíami macskáit, de a darabonkint 500 leuba kerülő macskakölykeket csak nézők vették körül.

A Teutsch gépgyár főleg tűzoltó felszerelésekkel és fecskendővel vonult ki. Érdekesekek a *Wolt féle* mezőgazdasági szerszámok, melyek a képviselő Kerényi mérnök szerint forradalmat jelentenek a kézi szerszámok tekintetében. Amíg eddig egy burgonya fészék megkapálásához 3-4 felülről lefelé irányuló ütőszzerű mozgás kellett, most ez egyetlen irányban menő húzó mozgással van helyettesítve s ez sokkal gyorsabban és lényegesen kevesebb fáradsággal teszi lehetővé a föld megkapálását. De ugyanilyen eszközök vannak a vetéshez, pázsit ápoláshoz stb.

Az Agroferra cég újdonságai a bakelitből készült villanyvilágítási cikkek. Az új anyag roppant könnyű s mivel különféle hulladékok összesajtolásából áll, olcsó is nagyon. A cég képviseli Romániában az Alfa tejszeparátor gyárt, mely az eddigi separatorokkal ellentétben intenzívebben kivonja a tejből a zsírt.

Az épületben az alsótömösi kályhagyár gyönyörű csempekályhái fogadnak. Sok bámulója van egyik magyar motívumokkal díszített kályhájának.

Praktikus magyarázatok.

A mezőgazda termékek között sok látványos akad. Szébbnél-szebb dolgok ragadják meg figyelmünket. Itt van kiállítva *Dulló Károlyné*, Arkos, művészi befűtött gyűjteménye, mely izlősebben néz ki, mint akár melyik konzervgyári készítmény. Aranyérmét kapott. Ötletesen tárja elénk a gazdasorsot S. Szász József fiainak kiállítási része. A kiállított buza apró felírásokat tartalmaz: 1/2 kg. buza, vele szemben az egyenlőség jelével — összekapcsolva 1 kifiz, tovább 1/2 kg. = 1 piros Regál cigareta, 3/4 kg. = 1 doboz gyufa.

A kiállításra talán legméltóbban *Tóth Istvánné* hidvégi gazdasága készült. Számtalan ötletes képben, feliratban hívja fel a kisgazdák figyelmét a korszerű újításokra és tapasztalati eredményekre. Eredetiben mutatta be az egy szál deszkából készített *baromfi etetőt*, melyet minden gazda megcsinálhat otthon. Mellette ott van a gazdaságos baromfi etető, ahol egyetlen szem takarmány sem vesz kárba, a csapó ajtós fészék a tyukok tojó képességének ellenőrzésére, mellettük feliratok a baromfi ésszerű takarmányozásáról: faszén 4-5%-ban, csontliszt (foszforsavas mész) 1-2%-ban a növekedés csirkéknek, szénsavas mész (iszápolat kréta) baromfinként 1-5 gr. mennyiségben szükséges. S mindezeket felül kávcis az emésztés megkönnyítésére.

És ott van a kiállított tárgyak mellett a sok szeretetteljes felírás, buzdító szó. En neki adtam volna a legelső díjat.

Az uzoni lakatosmester tűzoltófecskendője.

Széplaki Károly uzoni lakatosmester takaréktűzhelyeivel kelt méltó feltűnést. Ötletes, izléses munkáját nagyszámu közönség nézi meg. Motoros tűzoltó fecskendője akármelyik nagy gyár készítményei közé beillik. *Szabó Istvánné* rézöntő városunk-
(E cikk folytatása a második oldalon.)

A tömörülésben az erő! . . .

Hogy Szövetkezet alakul, arról bizonyára már mindenki tud Kézdiven. — Arról is, hogy milyen szükséges dolog ez. — De tisztába kell jönnünk azzal, hogy mit jelent az egy-csoportba tömörülés, egymás kezének megfogása. — Hogy senkit elesni, kiesni, tönkremeni a többiek ne hagyjanak.

Nem az a törekvés a szövetkezeti cselekvések rugója, hogy egy bátor vállalkozó ügyes gondolatával és annak praktikus megvalósításával a többi fölé kerüljön. — S ha sikerül neki, ott virágozzék, meggazdagodjék s azután a többiekre, — akik irigylük és utalják, mert alul maradtak, rá, rá rugjon: — egészen addig tartván ez a dicséretes állapot, míg az általános szükségletek kielégítést nyertek, a piacot megteltek, a fellelvőképesség megszűnt s a vállalkozó, hajdan virágzó vállalat lassu elszáradásnak indul, vagy gyors vihar tépi le. — De mindenestre előbb-utóbb szedheti a sátorfát, kereshet magának más ügyeskedési területet a vállalkozó, újabb próbálkozásokra. — S aki nemrég fenn volt, rugott, most alul kerül, őt rugják.

Ez a csak gazdasági hullám-vonal jellemzi azt a kereskedelmi életet, amely csupán önmagáért, a maga meggazdagodásáért vette fel a küzdelmet s talán boldogult, de boldogulására rá volt nyomva a hiábavalóság s a mulandóság bélyege. — Nem termékenyítette meg semmi eszme, hogy a termékeny nászából új generáció, új kiapadhatatlan életerő jöjjön létre.

A szövetkezeti gazdasági célkitűzés egészen más. — A kereskedelmi harcot felveszi, de nem azért, hogy gazdaságot-gazdaságra halmozzon s végül saját zsirjába fülladjon bele. — A csillag, amelynek jegyében született, gondolat volt és nem gazdagodási üres vágy. — A fény, amely jelzi útját és vezeti, az, hogy aki tőkét hoz, munkát ad: megélhessen. — Minden résztvevő számára a létminimum biztosítása. — S a cél nem az, hogy elsősorban gazdagodjanak a résztvevők, hanem, hogy minél több résztvevő számára biztosítson munkát, kenyeret. — S ezek a kilátások és fejlődési irányok oly nagyok és kiterjedtek, hogy nem képeznek korlátokat. — Csak az erők minőségét fémljelzik. — Csak ilyen kipróbált erők legyennek azok, melyeket kisebbségi fennmaradásunkért vívott munkánkba bevihetünk. — A család nemcsak a miénk, hanem fajtánké is s ha ezt évtizedekkel hamarabb felfogjuk: nem lett volna székely-kivándorlás. — Ha ezt a gondolatot valóságá tennünk sikerül s a megélhetés a szaporulat számára is, a legszerényebben, de biztosítva van: a gazdasági lét-fenntartás másodrendű kérdéssé válik és kultur-erőink rengeteget nyernek hatásukban.

Ahhoz, hogy a családok felett álló, nagyobb érdekvédelmi alakulatok jöjjenek létre közöttünk: ütött az óra. — Természetesen ez nagyobb szervezkedést kíván, de a szükség diktálja és elodázhatatlan. — Nagyobb társadalmi érzék és kevesebb politikai érzékenykedés szükséges. Nagyobb lelkiismeretesség és kisebb hang. — Több munka, kevesebb gyűlölködés. — A megbocsátó jóindulat melege.

A „legnagyobb üzleti haszon” elve azt jelenti nekünk és mai fogalmazásában azt kívánja tőlünk, hogy minél többen legyünk anyagilag biztos lábon, erősek. — És ha így van, akkor lehetünk hasznára egymásnak, hiszen mindenki más csak elviszi a hasznát.

(X)

ból szintén elismerést szerzett kiállított tárgyaival. Első díjat nyert.

Tőle nem messze Oláh Lajos asztalkarék-tűzhelyei vannak kiállítva. Kályhája szabadalmaztatva van s minimális tüzelőanyag fogyasztása miatt gazdaságos. Ára 1350 leu.

Igen érdekes Hübel Adolf, Kilyén, sajtókészítőművi keltetőgépe, mely petroleum fűtésre berendezve, a legkisebb hőmérséklet ingadozást villany-csengő jelzéssel jelzi.

Vadászat és méhészet.

Gazdag a vadászati kiállítás elejtett vadásztrofeumokban s a méhészet, ahol Siklódi Albert nyert városunkból aranyérmeket méze elsőrangú minősége miatt.

A Klinger szövőgyár egész termet foglal le s sokféle készítményével erős versenytársra a k. földi iparnak.

A Matild és Salutaris ásványvizek érdekes kiállítása mellett sokoldalú a nagyenyedi fegyintézet készítményeiből rendezett kiállítás. Játékszereinek sok vásárlója van.

Szövetkezeti élet a kiállításban.

A XII. sz. teremben kedves meglepetés fogad. A Hangya szövetkezetek központja rendezte itt meg a kiállítását. Egész könyvtár van az állványain, mely mind a szövetkezeti mozgalom kiadványaival van tele. A Hangya főtisztviselői érdeklődésünkre szíves készséggel mutatják be Európa, Amerika és Ázsia szövetkezeti kiadványait, évkönyveit, melyek között izléses kiállításával testvérnemzetünk, a finn nemzet kiadványait is különösen. A balti államok szövetkezeti élete rendkívül fejlett s rezignáltan gondolok a mi gyermekcipőben járó szövetkezeti mozgalmunkra, bár Háromszék megye ebben a mozgalomban is az első között van. Sajnos azonban, főleg Háromszéknek a déli része vezet a mozgalomban. Így a legmintaszerűbb szövetkezeti élet az udvarhely megyei Kibédet kivéve Árkoson van, ahol minden lakó szövetkezeti tag. Megtudom, hogy három év óta stagnál a szövetkezeti mozgalom, bár öröndetes tény, hogy nem esett a szövetke-

zetek száma. A szövetkezeti életben Bihar megye vezet 9 és fél millió tökével, utána Háromszék következik 5 és fél millióval. Udvarhely majdnem ugyanannyit mutat fel, mint vármegyénk, Csik azonban erősen mögöttünk marad.

Érdeklődöm a helybeli Gazdakör által hirdetett tejszövetkezeti mozgalomról, mely hivatva volna teljesen magára hagyatott és az élet nehézségeivel emberfelettien küzdő népünk anyagi jólétét emelni, azonban nincs tudomása a Hangyának erről.

Pedig a másik nagy szövetkezeti csoport a Transylvania tejszövetkezetek szövetsége is a tejgazdaság kiváló fontosságát hirdeti. 60 leu kg-ja a Transylvania által előállított elsőrangú vajnak, amilyen vajot vidékünkön látni sem lehet s az ára mégis 80-100 leu között van itt. 1926 óta kettőtől 26-ra emelkedett a Transylvániába tömörült tejszövetkezetek száma, ami sok száz község bekapcsolódását jelenti. „Csak a gazdaságilag erősen megszervezett népek állhatnak sikeresen ellen a mai gazdasági válságnak!” — jutnak eszembe Kaufmes igazgató szavai, Paál Lajos a székely gazdák barcasági kirándulása kapcsán tartott hírlapi beszámolójából s fájdalommal állapítom meg, hogy mi még a kezdet kezdetén sem vagyunk.

Kovács Kálmán szücsmeister.

A szücskiállítás újabb kedves meglepetés. Kovács Kálmán, városunk szülöttjével találkozom, akinek izlésesen berendezett sátra ezüst érmet nyert. Kovács Kálmán nem rég költözött Sepsiszentgyörgyre és ott is diadalt szerzett a vásárhelyi szücsiparnak.

Az iparművészek diadala.

Izléses tárgyakkal van képviselve az iparművészet. Az Ádám stúdió tárgyai mellett városunk szülöttének, Soós Deák Mariska marosvásárhelyi iparművésznőnek izléses iparművészeti tárgyu lámpái vonzanak sok látogatót. Lámpái rhodoidból, egy üvegszerű, törhetetlen anyagból készülnek s izléses kiállításukkal bármely kényesen berendezett lakás méltó diszei, amellet, hogy

árak nagyon olcsó. Mellettük Vámszer Géza csikszeredai iparművész magyaros dísztergái érdemelnek még említést.

Sport, turisztika, muzeumi, háziipar.

Nagy látogatásnak örvend a sport és turisztika kiállítás. A 40 éves jubileumát ültő Schuster Emil cég és a Tritsch brassói sport áruház kiállításának egyformán sok a bámulója. A turista csoportban az EKE, a BTE, és Esztián turista egyesületek fénykép és turista felszerelési kiállítása ad gazdag anyagot a megtekintésre.

Aladics Zoltán csikszeredai mérnök fényképészeti műterme gyönyörű tájképeivel s a székely vidékek mindennapi életéből ellesett felvételeivel egyike a kiállítás érdekességeinek. Vidékünk sajnos nincs képviselve a kiállításban s csak a Kézdivásárhelyi Múzeum közérdeklődésre számot tartható történelmi érdekességi fényképei szerepelnek a látóvalók között, ugyancsak a múzeum statisztikai adatai.

A háziipari kiállítás résztvevői között feltaláljuk az Erzsébet árvaházat, melyet agilis igazgatónője, Balogh Katinka képvisel. Arany érmet nyert. Mellette a gróf Mikes féle háziipari szövődő tárgyai vannak kiállítva, amelyek közül igen érdekes a teljesen szöttestől készült székely uriszoba berendezés, amely csöppet sem marad hátra szépség dolgában a többi, lényegesen drágább hasonló berendezéseknél.

A festőművészet.

A festmény kiállításban sorban találkozzunk Daday, Kásás Ernő, Benes József képeivel, majd Szabó Lili nagyvárosi tárgyú festményeivel és Kovács Géza rézkarcáival. Ugyancsak állított ki a két székely östehetség: Vass Áron és Bod Károly. Az előbbi szobraival, az utóbbi festményeivel szerepel. Gazdag kiállítási anyag, sok néző, de vásárló, sajnos, nincs.

Az „ezermester” székely.

A székely ezermesterség két érdekes képviselőjével találkozunk. Baróti Ferenc csomafalvi lakos 5250 drbból álló hegedűje előtt állandóan sok a néző. Ára 35.000 leu. Mellette Duka János árkosi hangszerkészítő hegedű és gordonka kiállításával találkozunk. De csak itt látjuk őket, mert ha kereskedésben akarunk hegedűt venni, csak külföldi márkajut kapunk.

Szegények vagyunk s mégis gazdagok. Falvaink östehetségei, „ezermesterei” rengeteg érdekes dolgot produkálnak. Ezek a kincsek felmerülnek az ismeretlenség homályából, a közérdeklődés homlokterébe kerülnek a kiállítás napjaira, majd a kiállítások záróbeszédek elhangzása után újból a feledékenység osztlárészük.

Hiányzik belőlünk a reklám, az öntudatos kereskedői tevékenység legelső kelléke. Mert mi nem vagyunk „kalmárok” s megelégszünk azzal, hogy szépet, bámulatra érdemest teremtetünk. Pedig a közvagyon szempontjából csak akkor alkotunk igazán maradandót, népünk termőerejét csak akkor állítottuk igazán a megélhetés szolgálatába, ha módot nyújtunk arra, hogy azt a sok értéket, ami most még csak egyéni kiválóság, iparszerűleg kitermelhesse magából. Ha Amerikában élnénk, elnyúlhatatlan szöttestünk híresség volna s nem kellene az ismeretlenség homályában élnie Duka János árkosi hangszerkészítőnek.

Ha a székely uriszoba felszerelési tárgyai nem mintának, hanem keresett eladási cikként kerülnek a forgalomba s a petroleummal fűtött keltetőgép nem kiállítási érdekességnek, hanem mindennapi eladásra készül, akkor fogjuk igazi hasznát látni kiállításainknak, melyek

A RÉGI KÉZDIVÁSÁRHELY.

Karcolatok a közélet elhunyt munkásairól.

Írta: VAJNA KÁROLY.

Dummel Ferdinánd

1800—1881.

Dummel Ferdinánd — a sírfelirat szerint — „Gábor Áron munkatársa, a székely ágyugyár művezetője volt”. Hogy mennyire birta Dummel Ferdinánd a Gábor Áron bizalmát, mutatja az, hogy amikor Turóczi Mózes 1849 máj. 12-én Debrecenből kelt levélben az ágyugyár vezető munkásairól tárgyalt, mindenki alkalmazását teljesen Turóczi Mózesre bízta, egyedül az ágyuöntő és esztergályos osztály felelős művezetőjéről intézkedett ő maga, meghagyván, hogy „ez Dummel legyen.”

Második történelmi tény, hogy Dummel Ferdinánd erre a művezetői állásra összes munkatársai közül egyedül birt megfelelő szakképzettséggel, hogy „Társ” volt Gábor Áronnak, mindjárt a legelső székely ágyuöntésénél kézdivásárhelyi Turóczi Mózes komája és barátja, kit később tűzér főhadnaggyá is kineveztetett és Dummel Ferdinánd, utóbb az esztergályos osztály művezetője is, akiket Berde Mózes és Demeter József, háromszéki kormánybiztosok együttes tanácskozással még 1848 nov. 4-én Sepsiszentgyörgyre behívtak s ott állapították meg az ágyuöntés körüli egyetértő eljárásuk módját.

Így olvasható ez Jakab Elek kiváló történetíró „Szabadságharcunk történetéhez adatok” című nagy munkája 508 lapján.

Végül, mikor Kossuth Lajos kormányzó

Debrecenben Gábor Áronnak személyesen azt hagyta meg, hogy mielőbb küldjön fel Debrecenbe két furt, esztergályozott gyalog ágyút, ezt is Dummel Ferdinándra bízta Gábor Áron és Turóczi Mózes, aki erre az egész gyárban egyedül volt képesítve s aki e feladatnak is becsülettel megfelelt s a székelységnek s a hazának tiszteletet szerzett — idegen ajku polgár létére is.

Dummel ezek mellett arra is talált időt, hogy naponta 40—42 font löport is készített. A Turóczi Mózes igazgatása alatti ágyugyárban öntött 64 ágyu is folyton az ő felügyelete alatt történt s azokban tevékeny részt vett.

Ezekért a székelység s a haza érdekében végzett szakszerű tevékenységért — unokája a Kovácsnán ma is élő Dummel Mária özvegy Korondi Lajosné személyesen tett vallomása szerint — Dummel Ferdinándot halálra keresték, pár éven át üldözték, aki kénytelen volt a hegyek barlangjaiban keresni télen is menedéket. Titokban Jancsó Éva — akit azután harmadik feleségévé tett — gondozta s látta el élelemmel és ruhával.

Ime ez Dummel Ferdinándnak a történelmi igazság fényében megrajzolt képe. Vezéralak nem volt, de Háromszék önvédelmi harcában a kézdivásárhelyi székely ágyugyárban Gábor Áron és Turóczi Mózes mellett ő volt a legszakképzettségű és legnélkülözhetetlenebb vezérmunkás.

Legyen ez a kis cikk elégtétel az ő nemes egyéniségének.

FORRÁSMŰVEK: 1. Jakab Elek: Szabadságharcunk történetéhez adatok c. nagy műve. 2. Bakk E. Kézdivásárhely és a Jancsó családok története. 3. Székely Ujság 1913 évfolyama. 4. Id. Molnár Józsiás iratai (lásd a kézdivásárhelyi múzeumban.) 5. Gábor Áron levele 1849 máj. 12-én Turóczi Mózeshez (lásd Csikme Mózes MÁV. nyug. felügyelő Turóczi Mózes nevelt fiánál).

eddig megmutatták népünk termőerejét, de keveset sejtettek a megélhetésre való képességéből.

Reméljük, hogy a sepsiszentgyörgyi kiállítás tanúságaképpen keresni fogják cikkeink az eladót, a piacot s akkor igazán áldásossá válik az EGE és EME-nek a kiállítással kapcsolatban tanusított áldozatkészsége. (ly.)

Az Erdélyi Múzeum Egyesület sepsiszentgyörgyi vándorgyűlése.

Mint már a Székely Ujságban közöltük, az Erdélyi Múzeumegyesület ez évi vándorgyűlését a Székely Nemzeti Múzeum meghívására Sepsiszentgyörgyön, aug. 27—29 napjain tartotta. Előző számunkban közöltük az előadók díszes névsorát, akik a három nap alatt érdekesebbnél érdekesebb előadásokat tartottak.

A vándorgyűlésre érkezett Múzeumegyleti tagokat és vendégeit — kik közt nemcsak erdélyi, hanem Magyarországi tudósok is voltak, — szombaton este érkezésükkor a Székely Nemzeti Múzeum előcsarnokában dr. Török Andor ny. alispán, e múzeum elnöke fogadta és üdvözölte.

A Múzeumegyesület disztülése vasárnap, aug. 27-én volt a Székely Mikó kollegium tornacsarnokában. Boross György dr. unitárius püspök, a vándorgyűlés kiküldött elnöke tartotta a vándorgyűlés megnyitó beszédét, melyben megemlékezett az Erd. Muz. Egylet alapításáról és annak nagynevű alapítójáról, Mikó Imre grófról, ki a Székely Mikó kollegiumot is alapította a székelységgel együttesen.

Utána Kántor Lajos dr. főtitkár a királyhoz, a miniszterelnökhöz és a közözt. miniszterhez küldendő táviratokat terjesztette elő, továbbá indítványára a vándorgyűlés társelnökévé választotta dr. Török Andort, a Sz. N. Múzeumi elnökét.

Ezután üdvözlő beszédek voltak s végül Biró Vencel dr. tartotta meg diszeloadását Báthory István erdélyi fejedelemről és lengyel királyról születésének 400 éves évfordulója alkalmából.

A disztgyűlés után az Erd. Muz. Egylet tagjai és a Székely Nemzeti Múzeum igazgató választmányának tagjai a ref. temetőbe mentek, hol László Ferenc tanár és múzeumigazgató, valamint Gyárfás Jenő festőművész sirjaikra Favaszy Sándor dr. ref. theol. tanár megemlékező beszédei után koszorút tettek.

Délután megkezdődött a 3 napig tartó előadás sorozat, melynek ismeretése nincs terünk. Felemlítjük azonban az előadók közül városunk szülöttét, Bányai János geológus tanárt, aki a Székelyföld ásványkincseinek értékesítéséről címmel vetített képekkel, továbbá dr. Török Andort, ki szemelvények Kézdivásárhely történetéből címmel városunk keletkezéséről és I. Diénes Jenőt, aki Ezeréves magyar-lengyel láncszemek címmel a két év előtti finnországi utazásáról, Lengyelország városaiban szerzett tapasztalataival kapcsolatosan tartott történelmi, utleirási és szépművészeti tárgyú előadást.

Az összes előadásokat a Múzeumegylet emlékkönyvben ki fogja adni. Dr. D. Ö.

SPORT.

Mai sportprogram.

Ma, vasárnap érdekes sporteseményt ígér a Sinkovits-sporttelepen az Astrával való mérkőzés. Az Astra Brassó első bajnoki csapata, mely nemrég Ploestiben a villámtornában megnyerte az első díjat. Így a KSE kemény ellenfélre talál.

A sepsiszentgyörgyi turistagyűlés.

Aug. 27-én, vasárnap a kiállítással kapcsolatban a B.T.E. kezdeményezésére több turista egyesület résztvevőinek jelenlétével turista megbeszélés volt Sepsiszentgyörgyön. A megbeszélésen Kolozsvár, Csíkszereda, Segesvár, Brassó és Udvarhely kiküldöttein kívül a KSE. turisztikai szakosztálya részéről Mihály László is résztvett. A megbeszélés tárgyat főképpen a turizmus jelenlegi helyzete képezte a turisztika fellendítésére vonatkozólag kiadott minisztertanácsi rendelettel kapcsolatban. Emellett a turista bajtársi közeledés előmozdítására kívántak módot találni.

A gyűlés résztvevői elhatározták egy évente más és más városban tartandó turista összejövetel megrendezését. A jövő évi összejövetel megrendezését Brassó vállalta magára. Ezenkívül a Brassói Napló hetenkint egy-egy turista beszámolót ad a hét mindig ugyanazon napi számában, melyben közli a székelyföldi turista alakulatok cimeit, amelyek kirándulásokkal kapcsolatban és általában idegenforgalom tekintetében az érdeklődők rendelkezésére és a többi turista egyesület segítségére állanak, mivel az országos turisztikai egyesület megalakításának jelenleg több akadálya van.

KSE—Sparta 6:0. (4:0)

A múlt vasárnap a Sparta brassói csapattal volt a Sinkovits-pályán mérkőzés. A KSE nagy fölényvel verte ellenfelét, mely több kedvező helyzetet nem tudott kihasználni.

Molnár Józsiás bíró kifogástalanul vezette a mérkőzést.

Ugyanakkor délután a KSE törpe Gelencén játszott a Nemere törpével 4:4(2:2) eredménnyel.

Ne kölcsönözzünk könyvet.

Most minden rábeszélőtehetséggel szeretnék odahatni, hogy valamennyien ígérjék meg, hogy... — azért ne tessék megíjéjéni! Nem keresem önök közül senkin a tölem kölcsönkért és mindezideig vissza nem kapott könyveimet. Nem! Sajnos, már réggen megtanultam — a saját káromon természetesen, — hogy ezeket a könyveket mi soha, soha nem kapjuk vissza.

Pedig mennyi komoly ígéretés, becsület-szóra hivatkozás hangzik el mindannyiszor, valahányszor egy-egy értékes, jó könyvet akarnak megkapni tőlünk.

— Csak egy pár napra, csak holnapig, inkább egész éjjel fennmaradok, hogy kiolvassam. Ne félj, úgy fogok rá vigyázni, mintha az enyém volna! Gyerekek nincsenek nálunk, nem lesz semmi baja! Ugy-e, ideadod? Elvihetem?

És mi? Mit teszünk? Könnyelműen elhisszük ezeket a sok jóakarattal beígért szavakat és kiadjuk kezünkől a szeretettel őrzött, nehezen megszerzett, drága könyvet.

Az a bizonyos holnap pedig sohasem virrad fel.

Kérni? Hát igen. Azt is lehet. Sőt meg is tesszük, csak nincs sok értelme. Mert a könyvet nem kapjuk vissza, sőt még ök azok, akik megsértődnek ezért a szerintük érthetetlen, türelmetlen zaklatásért.

Csakugyan nem is értem, hogy jut ilyesmi az eszünkbe? Négy-öt hét után kérni a könyvünket... Tudhatnánk, hogy mindenki addig akarja magánál tartani a kölcsönkönyvet, míg végre is megadjuk a várakozást és még a reménységét is földadjuk annak, hogy valaha is visszakapjuk, vagy mig teljesen meg nem feledkezünk róla, hogy kinek adtunk, ki vitte el tőlünk?...

Ilyenkor aztán, ha már kérdezzük is utána, a hangunk bizonytalan lesz és fél-szeg, mert nem emlékezünk biztosan, hogy csakugyan ő vitte-e el?... Így van aztán, hogy én, te, ő és valamennyien, még me-tegetjük is magunkat, hogy érdeklődni mer-tünk a saját tulajdonunk után.

Mert mi, könyvkölcsönzők, tapintato-sak és szerények vagyunk és éppen ez az, amire építenek és amiért kihasználnak bennünket.

Van azért olyan eset is, amikor meg-van ugyan bennünk a hajlandóság a vissza-adásra, de nem tehetik meg, mert nincs mit. Ugyanis a kölcsönkért könyvet tovább ad-ják hol ennek a barátnak, hol annak az ismerősnek, talán még mielőtt ök maguk is olvasták volna és visszakapni természetesen ök sem tudják.

Persze, ilyenkor aztán megvan a nagy ijedelem, hogy mi lesz, ha találkozunk s majd kérjük tőlük a könyvet s ettől a perctől kezdve úgy kerülnek bennünket, mintha mi vétettünk volna ellenük. De a könyvet ebben az esetben sem kapjuk vissza. Mert hogy megvegyék, az a legritkább esetek közé tartozik. Hogy is tennék meg ezt nekem, vagy neked, mikor a maguk számára sem vásárolnák meg, bár olvasni, művelődni, tanulni, szórakozni mindegyik akar és szeret, de valahogy olyanformán, hogy az pénzbe ne kerüljön.

Ha aztán mégis megtörténik az a nagy csoda, ritka szerencse, hogy visszahozzák a kölcsönadott könyveket, azok a legtöbbször olyan állapotban vannak, hogy sirni tudnánk inkább a viszontlátás örömei helyett.

Zsiros ujjlenyomatok, különféle színű foltok díszítik és emlékeztetnek bennünket arra, hogy önagysága tányér helyett valószínűleg ezeken a lapokon elégitette ki az éhségét.

Vagy a fedőboríték van behasítva, ösz-szegyűrve, furcsa zászólóként ityeg-ityeg, mintha csak írni-olvasni nem tudó, rakon-cátlan nebulók vették volna házi kezelésbe. De legborzasztóbb mégis az, mikor ol-

dalak hiányában, vagy éppen a vége nélkül kapjuk vissza a könyvet.

Olvastam, hogy egy dr. Charles Gal-lagay nevű, nemrég elhunyt amerikai szem-orvos végrendeletében 10.000 dollárt tűzött ki annak, aki nagy könyvtárának egyik művéből a hiányzó féloldalt meghozza.

Ne kölcsönözzünk hát könyvet soha senkinek!

Az irodalom mindenkor megérdemli, hogy ne csak akkor vegyünk könyvet, mikor a pénzünkkel már nem tudunk mit csinálni, hanem akkor is, mikor abból a kevésből, ami van, kell összegyűjteni a ráva-lót. Mert a jó könyvet így nem csak egy-szer élvezhetjük, hanem mindannyiszor újra gyönyörűséget szerez, valahányszor kézbe vesszük. És ha már megvettük, miért vesszük el könnyelmű módon azért, hogy más-soknak kellemes órákat szereztünk a kölcsönadásával.

Ha senki soha nem kölcsönözne könyvet, mégis csak ránevelődne az emberek arra, hogy ha olvasni akarnak, ki kell nyitni a pénztárcájukat is. Miért éppen könyvet nem akarunk venni? Hiszen minden mást nagyon is drágán megfizetünk. Próbálna csak valaki például egy estélyi ruhát kölcsönkérni, hogy ezt mindaddig szeretné hordani, amíg végig nem mutogatta magát benne valamennyi mulatságon, egészen biztosan azt hinnék, hogy valami nincs rendben nála. Miért vonatkozzon hát ez a kölcsönadás egyedül csak a könyvekre? Miért kelljen azt mindenkinek, aki kéri, kölcsönadni? Miből éljen az író, ha még azok sem akarnak könyvet vásárolni, akik tehetik, mivel tudják, hogy majd ugys kölcsönkapják. Akiknek pedig tényleg nincs módjukban úgy művelődni, hogy maguk vegyék meg őket, rendelkezésükre állanak remekül felszerelt könyvtáraink, tessék ezekbe beiratkozni. (Eh.)

Az infláció sem nyújt garanciát a gazdasági válság megszüntetésére.

(E.) Románia mindenik kormánya az-al jött, hogy a gazdasági válságot megoldja. A jelenlegi nemzeti parasztpárti kormány is ezt akarta s hosszas és káros kísérletezés után ma mindenki előtt világos, hogy azt megoldani nem tudja.

A kormányra készülő politikusok közül egyesek az infláció kétes értékű medicinájával járák a székely falvakat, hogy a nép közt a pénzzsaporítás áldásához ígéretével szerezzenek híveket maguknak. Ezek a politikusok, ha meg is tudnák valószínű elgondolásait, akkor sem tudjuk elhinni, hogy az infláció meghozná a várt gazdasági fellendülést.

A falvak magyarsága kételkedéssel fogadja ezeket a pszichikai hatásokra számító beszédeket mindaddig, amíg erről közelebbi adatokat nem tud. Főképp garanciát szeretne látni, hogy a nagyszerű infláció milyen gazdasági ágaknak, mennyi javu'ást hozna.

Tapasztaltuk, hogy az eddig hozott gazdasági törvények, a mennyire jónak tet-szenek első látásra, a gyakorlatban nem váltak be. Nem váltak be, mert egyes kategóriákat részesített kedvezményben, ahelyett, hogy az egész gazdasági életre kiható elő-nyöket hozott volna. Mutatják ezt a kamat, a kényszeregyezségi, a konverziós stb. tör-vények, melyek egytől-egyig hozzájárultak a mai helyzet kialakulásához.

Nem említjük itt az adótörvényeket s különösen nem a reánk, magyarokra való alkalmazását. Az iparos és kereskedő az utolsó években egyebet sem tett, mint meg-levő kis vagyonkáját felettte. Vagy javulást jelent az a körülmény, hogy napról-napra szaporodik azoknak az iparosoknak és ke-reskedőknek a száma, akik iparendélyüket kénytelenek visszaadni.

Nem infláció kell ide, hanem a gazda-sági életet kell megszabadítani az oda nem tartozó külcöktől. A kísérletezéseknek az ideje lejárt. Tessék a gazdasági életből a sovínizmust teljesen kiirtani, az ittlakó népek egyenlőségét tettekkel bebizonyítani, támogatni, ezek részére munkaalkalmakról gondoskodni. A mindenkori kormányoknak ez kell legyen a kötelessége s ha ezt ke-resztülviszik, a gazdasági válság magától megszűnik.

H I R E K.

Szept.
2
1933.

— **Katolikus nagy-gyűlés.** Ma tartják még Gyergyószentmiklóson az országos katolikus nagy-gyűlést, melyen gróf. Majláth G. Károly püspök is részt vesz. Városunk katolikuságát dr. Boga Alajos képviseli.

— **A városi nagytanács ülése.** Szerdán, augusztus 30 án tartotta a városi nagytanács augusztus havi rendes ülését dr. K. Kovács István alpolgármester elnöke alatt. Fontosabb tárgya az alkalommal nem volt az ülésnek. Tudomásul vették Bándy István jelentését a pénztárvizsgálatról, rendkívüli hitelek nyitottak, kijelölték a taxa kivétel és a taxafelebbviteli bizottság tagjait és más kisebb ügyeket intézték el.

— **HALALOZÁS.** Turóczy László könyvkötő, városunk polgárságának egyik értékes és tiszteletreméltó alakja 89 éves korában szerdára virradólag elhunyt. A megboldogult a város első könyvkereskedője volt. Első könyvnyomdája is neki volt annak idején Turóczy és Stipulkovszky cég alatt. Sokat dolgozott a közért. Tevékeny részt vett az Önk. Tűzoltó Egyetel irányításában, amelynek szolgálat vezető parancsnoka volt. Mint kálvinista ember, erős vallásos érzéssel ragaszkodott egyházához, melynek sokáig algonok, majd tiszteletbeli presbitere volt haláláig. Pénteken délután temették a város nagy részvéte mellett.

— **Az iparkamara közleményei.** A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara közli: Mezőgazdasági és ipari kiállítás Bálta-ban szept. 8—28-ig — A közegészségügyi miniszter 53982/933 sz. rendeletével megengedte, hogy a gyümölcsöt árusító magazinok és bódék vasárnap és más ünnepnapokon is nyitva tartassanak. — Gráci mintavásár: szept. 16-24-ig, prágai mintavásár: szept. 3-10-ig.

* **A kezdődő iskola évben minden szülő és gyermek olcsón szerezheti be szükségletét a Kovács-hirlapirodában.**

— **A városi közbiztonság végleges átvétele.** A nagy zajjal „felszenvedt” új közbiztonság augusztus 25-én vette át a városi tanácsnak e célra kiküldött bizottsága. Az átvétel terminusa eredetileg július 6-ára volt kitűzve, amikor a bizottság a szakértőkkel együtt tüzetesen megvizsgálta az építkezést és a berendezést, valamint az elszámolásokat is, de úgy találta, hogy egyes munkák hiányosan voltak végrehajtva és e miatt akkor nem történt meg a végleges átvétel. Miután a vállalkozó a hiányokat pótolta és minden tekintetben eleget tett a bizottság kívánságainak, aug. 25-én megtörtént a végleges átvétel. Ez alkalommal megállapította a kiküldött bizottság, hogy az építkezés és a berendezés összesen 3.056.269 leuba került, amiből eddig összesen 2.768.656 leut fizetett ki a város, úgyhogy mindössze 287.613 leuval tartozik a vállalkozó engedményesének. Erre az összegre nézve megegyezés van folyamatban. Ugyanis az engedményes hajlandó 20% engedményt adni a városnak, ha a megszabott határidőben hozzájut a pénzéhez. A bizottság és a választmány ajánlja is a tanácsnak, hogy kössön ilyen értelmű egyezséget. Ha a taxafizető polgárság kellő időben eleget tesz fizetési kötelezettségének és a város ez által abba a helyzetbe jut, hogy a megszabott határidőben tud teljesíteni, úgy szinte 60.000 leut spórolhatunk meg.

— **Olcsóbb lett a marhahus.** A városi tanács választmánya legutóbbi ülésén állapította meg a szeptember havi maximális árakat. A liszt árát ez alkalommal nem maximalizálták, mert a lisztárakra vonatkozólag a maximalizálást ideiglenesen felfüggesztette a kormány. A marhahus árát 14 leura szállították le kilógramonként. Ez az ár teljesen megfelel a vágómarha mai forgalmi árának és nem indokolt egyes mérsárosok azon törekvése, hogy az eddigi ár visszaállítsák. A többi cikkekre megmaradtak az augusztusi árak.

— **MÉG MIT NEM...** A városban valaki azt a hírt terjesztette, hogy a járásbírósgot áthelyezik Bereckbe. Természetesen vannak naiv lelkek, akik elhiszik. Nem is csodálkozunk, ha elhiszik... Hisz leépítették nemrég a szolgabírósgot, elvitték a katonaságot, mely mégis hozott valamit a konyhára... Reméljük azonban, hogy a járásbírósgot mégis meghagyják a városnak, mely ugyanis érzi a sok leépítést.

— **ÖSSZERONCSOLTA A VONAT.** Csorja János papolci származású munkás a komandói fátelen az iparvasut egyik vagonja alá került és a kerekék mindkét lábát többől lemetstették. A kézdivásárhelyi kórházban, ahová szállították, már nem lehetett rajta segíteni és sérüléseibe belehalt.

— **Új ezresek a forgalomban.** A Banca Națională új ezreket bocsát ki négy színnyomásban különleges papíron. A kibocsátás szeptember 15-én megtörténik. Ez azonban csak időleges lesz, mert a jövő év elején újabb ezerleus bankjegyek kerülnek forgalomba, a melyeknek kliséje már kész.

— **Csak félrelökte az anyósát.** A Székely Ujság 32 számában egy gelencei családi perpatvarral kapcsolatosan megírtuk, hogy Zs. István erdőőr leharapta az anyósát. Amint közlik velünk, a hír a fenti beállítás szerint téves, mert nevezett csak félrelökte anyósát, aki utjában, a lépcsőn állott, azonban az öreg asszony orrának az erdőőr közbelépésével kapcsolatosan nem történt semmi baja. Ezt készséggel is igazítjuk helyre.

— **Csinosodik a vasutállomás.** Kellemesen lep meg mindenkit a vasutállomás peronjának átalakítása, csinos jókarba hozása. — Mindaz, amit ott szívet látnak, a jó ízlést, a szép iránti érzéket bizonyítja.

* **Iskolai és óvodai táskák,** újabb típusúak, megérkeztek és olcsón kaphatók a Kovács-hirlapirodában.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Dr. B. J. SZOLNOK. Kívánságára a lapot, mai napon megindítottuk b. címére. Évi előfizetési díj 280 leu s befizethető Acél Testvérek könyvkereskedésében, Budapest, Múzeum körút 9. Székely testvére üdvözlét.

K. L. BUKAREST. Örömmel köszöntjük munkatársaink sorában. A kézirat későn érkezett, így csak a jövő számban közölhetünk kedves verseiből. A lapot mai napon megindítottuk. Testvére üdvözlét.

BIZARR BOSSZU. Szeretnők átolvasni, hogy milyen terjedelmű. Kartársi köszöntés.

B. ZABOLA. Köszönjük a bizalmat. Alkalmilag majd beszélünk a dologról.

NYUJTÓDI ELŐFIZETŐ. Köszönjük. A díjat nyertek neveit a jövő számunkban hozzuk.

Tanügy.

ANUNȚ: La Gimnaziul de stat din loc, examenele de admitere pt. cl. I-a se țin la 4 Sept; iar examenele de corigență la 5 Sept. a. c.

ÉRTESÍTÉS: A helybeli állami gimnáziumban a felvételi vizsgák az I osztályba Szept. 4-én, a javító vizsgák pedig Szept. 5 én tartanak.

A katolikus elemi iskola két tanerős iskolává alakult át.

A katolikus Egyháztanács örömmel hozza az érdekelt szülők tudomására, hogy Püspök urunk óméltósága intézkedése folytán a tanító képző mellett működő, jehirnévnek örvendő gyakorló iskola ezentul, mint két tanerős, osztott iskola fog tovább működni. Iratkozni lehet: szept. 1-10-ig, mindennap d. e. 9-10 ig és d. u. 2-4-ig.

Kat. Egyháztanács.

* **Mindenfajta iskolai füzet, rajz-blockok, festékek stb. nagy választékban a Kovács-hirlapirodában.**

NYILT-TÉR)

Bucsuszó.

A városról való eltávozásunk alkalmából ezuton bucsuzunk el valamennyi kedves ismerősünktől, Isten áldását kérve mindnyájukra.

Hegedüsné és Irmuska.

Köszönetnyilvánítás.

Ez uton is hálás köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, kik édesapánk halála és temetése alkalmával szíves részvételük nyilvánításával bánatunk enyhítésére voltak. Az Önkéntes Tűzoltó Egyetel zenekara és kivonult szakasza, a Református Dalnok külön is fogadják leg-hálásabb köszönetünket.

Kézdivásárhely, 1933 szept. 1-én.

A Turóczy testvérek.

(* Ezen rovat alatt közölték nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.)

A MOZI MŰSORA.

Szept. 2-3-án, szombaton és vasárnap este 9 órakor, vasárnap délután 6 órakor színre kerül:

A PARADICSOM MADÁR.

Exotikus, érdekfeszítő, izgalmas cselekményű, gyönyörű zenéjű és énekű világfilm 8 felvonásban. Szép felvételek Haway szigetéről.

Főszereplő: Dolores del Río nagyszár.

Szept. 9—10-én, szombaton és vasárnap este 9 órakor, vasárnap délután 6 órakor lesz bemutatva

A GHETTÓ SZIVE.

I. Barnstein „Es Isten mosolyog” c. világhírű regénye nyomán készült nagyszlager. Egy jószívű zsidó és két kis árva regényes története. Megható jelenetei felül mulják az „Édesanyám” nagyfilmet.

Főszereplők: Alexander Carr, Dickie Moore, Batty Jone Graham.

Jön: Szept. 16—17-én a „CSÁSZÁR VADÁSZ” részletek az isonzói csatákból.

Minden vasárnap friss Jurnál. Heti hirdó.

Hirdetéseket jutányos árkban közöl a Székely Ujság

Tanítók, szülők! — Olcsó bevásárlási

forrás a kezdődő tanévben a Kovács-hirlapiroda könyv- írószér- és papírüzlete.

Riport a jövőből.

Vásárhely a lázálmok városa.

— Kiküldött Jókai Gyulánk és Verne Móricunk álmódása a mai jelenségek alapján. —

Kv.-hely, 1933.

A város rohamos fejlődését mi sem dokumentálja jobban, mint hogy újabban elviszik a járásbírósgot is. Igaz, ha nincs katonaság, törvényszék, akkor ne legyen bíróság se. Tíz évre előre küldtük két világ-hírű munkatársunkat, Jókait és Vernét, akik az akkor már nagyközség Vásárhelyről az alábbi kábelátvitartot adták le.

Kv.-hely, 1943.

Nekünk, idegeneknek igen nagy nehézségek árán sikerült bejutni Vásárhely faluba, mert az előjáróság szigorúan vigyáz arra, nehogy egy idegen is betegye a lábát ebbe a boldog közösségbe. Ez az elővigyázatosság onnan ered, hogy minden idegen egy kis pénzt je'ent, illetékesek viszont ilyen merényletek ellen a legnagyobb ellenszenvvel viselkednek.

Tehát bejöttünk a főtérre. Taxit kerestünk, hogy megnézhessük a nevezetességeket, de nem találtunk. Mondják, hogy vannak öreg emberek, akik még emlékeznek a boldog harminchármas időkből ilyen járművekre, de ezeknek már rég nyoma veszett.

Miután a sártengerben gyönyörködtünk, a postát kerestük volna meg, hogy táviratunkat feladhassuk. Legnagyobb meglepetésünkre azonban azt hallottuk, hogy a postát épülettől együtt áthelyezték Orosz-faluba. Az iskolákat hol leépítették, hol Szentkatolnára vitték, a muzeumot bezárták s a hajdani Városházát lebontották, hogy csak a helye ríki'son. Mindezt pedig azért, hogy nehogy eszébe jusson valakinek Vásárhelyre jönni.

Egyetlen, amit meghagytak, a vágóhid, amelyet azonban szintén át'epítettek a vasutállomás mellé. Így gondoskodtak arról, hogy ha valaki eljön megnézni a várost, vagy el akarja intézni hivatalos ügyeit, azt azonnal az állomás melletti vágóhidra cipelik s ott letaglózzák.

Ilyen szenzációs idegenforgalmi intézkedéseket sehol a világon nem láttunk.

Jókai — Verne.

A közönség jól ismeri Jókai és Verne fantáziáját s azt is tudja, hogy amit csodálatos tehetségükkel megálmodtak, az valóra is szokott válni...

Secans.

LEGOLCSÓBBAN

férfi és női posztó-kalapot, legújabb minta, nagy választék KOVÁCS JÓZSEF kalapgyár Vasututcai üzletében szerezheti be.

Ha örömet akar szerezni gyermekeinek,

rendelje meg a legjobb képes gyermekújságot, zu

Uj Cimborát

Előfizetéseket felvesz városunkban a KOVÁCS-hirlapiroda.

Könyvkötői munkák

a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig

olcsón és gyorsan

készülnek

Turóczy A. Béla

könyvkötészetében

Târgu-Săcuesc — Kézdivásárhelyen.

Nagy választék Műszaki-, irodalmi-, iskolai könyvekben, irodalmi-író-, rajz- és tanszerekben legolcsóbban a Kovács-hirlapirodában.

Tipografia „MINERVA” nyomda Târgu-Săcuesc (Kézdivásárhely.) 1933.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.